

III

(Akty przygotowawcze)

KOMITET REGIONÓW

74. SESJA PLENARNA V DNIACH 9 I 10 KWIETNIA 2008 R.

Opinia z inicjatywy własnej Komitetu Regionów „Reformowanie budżetu, zmienianie Europy”

(2008/C 172/01)

KOMITET REGIONÓW

- Uważa za niezbędne utrzymanie solidnych ram politycznych i gospodarczych, wraz z wystarczającymi środkami w perspektywie średnio- i długoterminowej, tak aby wyrazić zbiorową wolę poprzez realizację wspólnej polityki.
- Uważa, że przyszły budżet wspólnotowy powinien opierać się na kompetencjach przyznanych UE w traktacie lizbońskim i na zasadzie pomocniczości oraz odzwierciedlać wzbogacenie podstaw prawnych Traktatu i odrzuca ewentualną konkurencję między istniejącą wcześniej polityką a nowymi obszarami działań europejskich i obszarami polityki wynikającymi z nowych, globalnych wyzwań.
- Zachęca do podejścia do ewolucji budżetu wspólnotowego zgodnie z postępującą dynamiką integracyjną, do przewidzenia działań wspólnotowych o charakterze eksperymentalnym oraz do zdecydowanego porzucenia obecnego kierunku ewolucji wielkości budżetu europejskiego.
- Domaga się, by centralnym elementem strategii reformy budżetu europejskiego było wykorzystanie całego potencjału związanego z zasadą sprawowania rządów na wielu szczeblach i przypomina, że opracowanie, programowanie, współfinansowanie oraz wdrażanie polityki europejskiej może zostać znacznie wzbogacone dzięki udziałowi władz regionalnych i lokalnych.
- Jest szczególnie zaniepokojony ewentualną renacjonalizacją działań finansowanych przez Unię, która nieuchronnie spowoduje, że podejmowane działania będą niewystarczające i nieskuteczne oraz niespójne na szczeblu Unii Europejskiej, a także, że utracony zostanie stymulujący wpływ interwencji wspólnotowych.
- Potwierdza, że wieloletnie stabilne ramy budżetowe, znacznie przekraczające okres 5 lat, są istotnym warunkiem dla zapewnienia skuteczności działań Unii Europejskiej; proponuje w związku z tym przedłużenie okresu programowania wieloletnich ram finansowych do 10 lat i przydzielenie całkowicie środków tylko na pierwszych pięć lat; pozostałe środki zachowane w rezerwie, np. 25 %, przeznaczone by na nowe potrzeby w ramach przeglądu śródkresowego; rozwiązanie to pozwoliłoby ponadto zapewnić zgodność z terminami wyborów europejskich.
- Uważa, iż nowy system finansowania budżetu wspólnotowego powinien opierać się na przejrzystości i na zasobach własnych gwarantujących sprawiedliwość i solidarność, stabilność, czytelność, jasność, dokładność i prostotę, oraz iż w najwyższym możliwym stopniu powinien być pozbawiony zwolnień.

Sprawozdawcy: Michel DELEBARRE — mer Dunkierki (FR/PSE)

Luc VAN DEN BRANDE — deputowany do parlamentu flamandzkiego (BE/PPE)

Dokument źródłowy

SEC(2007) 1188 wersja ostateczna — komunikat Komisji „Reformowanie budżetu, zmienianie Europy” — dokument dotyczący publicznych konsultacji w sprawie przeglądu budżetu w okresie 2008/2009

Zalecenia polityczne

KOMITET REGIONÓW

Reformowanie budżetu UE, wzmocnienie Europy

1. Uważa, że aby w ambitny sposób odpowiedzieć na oczekiwania Europejczyków, reforma budżetu europejskiego powinna w pierwszej kolejności służyć wzmocnieniu demokratycznego paktu zaufania, który wiąże obywateli z Unią, a jednocześnie odnowieniu partnerstwa między instytucjami odpowiedzialnymi za prowadzoną politykę na poszczególnych szczeblach terytorialnych.

2. Przypomina, że Unia Europejska stara się stworzyć model globalnego odniesienia dla dobrobytu i spójności, gdzie europejski projekt polityczny jest zgodny z zachowaniem tożsamości oraz z rozwojem uczenia i demokracji na szczeblu lokalnym i regionalnym.

3. Jest przekonany, że wartość dodana Unii Europejskiej polega na zapewnianiu swoim obywatelom pokoju, ochrony i stabilizacji, oferowaniu Europejczykom możliwości rozwoju pełnego indywidualnego potencjału ponad granicami krajowymi i na skalę europejską, tworzeniu świadomości europejskiej i solidarności między obywatelami różnych krajów i kultur poprzez promowanie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, budowaniu przestrzeni, w której Europejczycy handlują ze sobą na jednolitym rynku oraz poszukiwaniu wspólnego podejścia do wyzwań XXI wieku.

4. Stwierdza, że zadanie przeglądu budżetu polega właśnie na czynieniu postępów w budowaniu tego modelu gospodarczego i społecznego, unikając jednocześnie demontażu jego podstaw i lepiej wykorzystując bogactwo terytorialne Europy oraz jej różnorodność, szczególnie kulturową, z korzyścią dla jej spójności.

5. Uważa za niezbędne utrzymanie solidnych ram politycznych i gospodarczych, wraz z wystarczającymi środkami w perspektywie średnio- i długoterminowej, tak aby wyrazić wspólną wolę osiągnięcia wytyczonych celów.

6. Przypomina wartość budżetu wspólnotowego, który w oparciu o zasady solidarności, stabilności swoich wieloletnich ram finansowych i wydatków uwarunkowanych uzyskiwanymi korzyściami, stanowi istotny czynnik zapewniania skuteczności i ciągłości działań całej Unii Europejskiej w czasie i w przestrzeni.

7. Jest przekonany, że wieloletnie ramy finansowe budżetu Unii Europejskiej zapewniają ciągłość orientacji strategicznej

głównych działań europejskich oraz gwarancję dla inwestycji zdecentralizowanych.

8. Ponawia w związku z tym swe poparcie dla nowego Traktatu, który przynosi postęp w procesie integracji europejskiej oraz wzmocnienie, aktualizację, a nawet ponowne określenie kierunków polityki już leżących w centrum projektu wspólnotowego, a także uwspólnotowanie innych ważnych obszarów polityki.

9. Uważa, że przyszły budżet wspólnotowy powinien opierać się na kompetencjach przyznanych UE w traktacie lizbońskim i na zasadzie pomocniczości oraz odzwierciedlać — w takim stopniu, w jakim jest to konieczne — wzbogacenie podstaw prawnych Traktatu i odrzuca ewentualną konkurencję między istniejącą wcześniej polityką i jej ciągle aktualnymi celami a nowymi obszarami działań europejskich i obszarami polityki wynikającymi z nowych, globalnych wyzwań.

10. Zachęca do podejścia do ewolucji budżetu także zgodnie z postępującą dynamiką integracyjną w oparciu o wdrażanie działań na rzecz spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej.

11. Pragnie zatem, by przyszły budżet europejski mógł obejmować działania wspólnotowe o charakterze eksperymentalnym.

12. Ma niezachwiane przekonanie o konieczności przyjęcia całościowej wizji działań i finansów publicznych — w ogólnym kontekście ograniczeń finansowych — na szczeblu europejskim, krajowym oraz lokalnym i regionalnym. Należałoby włączyć do tej wizji inne, obok subwencji, zasady finansowania, w tym środki fiskalne, i uwzględnić udział innych partnerów finansowych, takich jak Europejski Bank Inwestycyjny.

13. Uważa, że cel reformy budżetu europejskiego jest jasny: wyposażyć Unię Europejską w narzędzia finansowe odpowiadające powierzonym jej w traktatach politycznym, gospodarczym, społecznym i terytorialnym zadaniom i perspektywom na przyszłość oraz w prosty i przejrzysty system dający obywatelom jasny obraz europejskiej wartości dodanej.

14. Jest zdania, że Europa powinna wykorzystać tę okazję, by stać się spójniejszym bytem politycznym, do którego przynależność będzie dla naszych obywateli powodem do dumy i który przyniesie im wiarę w przyszłość i ufność w kontaktach z resztą świata.

KOMITET REGIONÓW

Władze regionalne i lokalne partnerami w dziele zmieniania Europy w terenie

15. Podkreśla, że nowy Traktat przynosi znaczne postępy w zakresie sprawowania rządów w Europie na wielu szczeblach poprzez rozszerzenie zasady pomocniczości na szczebel lokalny i regionalny oraz uwzględnienie wymiaru terytorialnego spójności. Takie podejście wzmacnia więzi między Unią a jej obywatelami i pozwala czynić postępy z poszanowaniem tożsamości i różnorodności.

16. Zwraca uwagę, że partnerstwo między instytucjami europejskimi, państwami członkowskimi i władzami regionalnymi i lokalnymi stanowi w istocie model zarządzania bardziej odpowiadający naszej epoce, w której szanse i wyzwania są często zlokalizowane na konkretnych obszarach, a ich reperkusje mają większy zasięg.

17. Przypomina, że opracowanie, programowanie, współfinansowanie oraz wdrażanie polityki europejskiej może zostać znacznie wzbogacone dzięki udziałowi władz regionalnych i lokalnych, w tym m.in. dzięki ich doświadczeniu na płaszczyźnie międzynarodowej, międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.

18. Domaga się zatem wiarygodnego budżetu europejskiego, pozwalającego przełożyć ogólne cele europejskie na specyficzne potrzeby wynikające z różnych sytuacji w regionach.

19. W związku z tym zwraca uwagę na to, że władze regionalne i lokalne uzyskały stopniowo coraz większe kompetencje lub znaczną odpowiedzialność, jeśli chodzi o działania w sektorach najbardziej związanych z zadaniami stojącymi przed Europą — zgodnie z ogólną tendencją do przekazywania kompetencji na niższe szczeble lub decentralizacji w wielu państwach członkowskich UE.

20. Zauważa, że władze lokalne i regionalne stały się także pierwszoplanowymi podmiotami finansów publicznych, na które budżet europejski może wywierać znaczny stymulujący wpływ, zarówno ilościowy, jak i jakościowy. Już w roku 2004 kontrolowały one przeszło 60 % wszystkich inwestycji publicznych w rozszerzonej Europie.

21. Podziela twierdzenie Komisji Europejskiej zawarte w Czwartym sprawozdaniu w sprawie spójności gospodarczej i społecznej, iż w wielu państwach członkowskich odpowiedzialność za inwestycje publiczne ponoszą w znacznym stopniu władze lokalne czy regionalne, a nie tylko rząd centralny. Mają one ponadto kompetencje w zakresie inwestycji w dziedzinie edukacji, mieszkalnictwa, badań i rozwoju, transportu, infrastruktury użyteczności publicznej i ochrony środowiska. Tendencja ta uległa wzmocnieniu na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia.

22. Zwraca uwagę, że wobec wymogu całościowego i elastycznego wdrażania polityki europejskiej władze regionalne i lokalne mogą przełożyć na konkretne działania wytyczne strategiczne uzgodnione na szczeblu europejskim, we współpracy z instytucjami europejskimi i krajowymi.

23. Stwierdza, że do władz lokalnych i regionalnych należy często zapewnienie spójności między różnymi działaniami krajowymi i europejskimi poprzez łączenie różnych inicjatyw sektorowych w skali regionalnej i miejskiej.

24. Podkreśla konieczność osiągnięcia celów spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej oraz przeznaczenie na nie niezbędnych środków finansowych w oparciu o stosowane już w Europie zasady solidarności, integracji, sprawowania rządów na wielu szczeblach oraz współpracy terytorialnej, z wykorzystaniem kapitału doświadczeń zgromadzonych dotąd w dziedzinie rozszerzonego partnerstwa instytucjonalnego.

25. Uważa, iż nowy cel Traktatu dotyczący spójności terytorialnej tworzy nową dynamikę w zakresie opracowywania i wdrażania wszelkich działań Unii Europejskiej na bazie terytorialnej. Stanowi to dla nas bodziec do wykorzystania różnorodności naszych regionów oraz do poszukiwania rozwiązań na rzecz niwelowania utrzymujących się dysproporcji na różnych szczeblach sprawowania rządów w Unii Europejskiej.

26. Domaga się, by centralnym elementem strategii reformy budżetu europejskiego było wykorzystanie całego potencjału związanego z zasadą sprawowania rządów na wielu szczeblach oraz wynikającego z wkładu różnorodnych władz regionalnych i lokalnych.

KOMITET REGIONÓW

Stymulujący wpływ budżetu wspólnotowego

27. Uważa, że Unia Europejska przeżywa obecnie okres głębokich przemian społeczno-gospodarczych, jako poszerzona i rozszerzająca się wspólnota i ważny podmiot na scenie globalnej, i że musi ona sprostać istotnym wyzwaniom w zakresie środowiska naturalnego, polityki energetycznej, demografii, technologii i bezpieczeństwa.

28. Stwierdza, że wobec tych przeobrażeń i wyzwań państwa członkowskie, działając oddzielnie, nie zawsze są w stanie reagować w odpowiedni sposób.

29. Zauważa, iż w większości sektorów „otwarta metoda koordynacji” nie wykazała jeszcze swej zdolności do zaradzenia tym brakom, nawet jako środek uzupełniający.

30. Przypomina, że działania wspólne czy też wspólnotowe oraz „metoda wspólnotowa” stanowią skuteczny sposób realizowania wspólnej woli politycznej.

31. Jest szczególnie zaniepokojony ewentualną, całkowitą lub częściową, renacjonalizacją działań finansowanych przez Unię, która nieuchronnie spowoduje, że podejmowane działania będą niewystarczające i nieskuteczne, niespójne na szczeblu Unii Europejskiej czy też spóźnione z perspektywy związku między przemianami globalnymi a indywidualnymi w terenie.

32. Zwraca ponadto uwagę na fakt, iż renacjonalizacja działań wspólnotowych oznaczałaby utratę stymulującego wpływu interwencji finansowej Unii, która pomnaża korzystne efekty finansowania konkretnych działań.

33. Przypomina, że renacjonalizacja utrudniłaby także spójny i zrównoważony rozwój działań transgranicznych.

34. Potwierdza raz jeszcze, że stymulujący wpływ unijnej interwencji finansowej znacznie wykracza poza pomnażanie środków finansowych, w którym zwykle uczestniczą systemy współfinansowania publicznego. Z punktu widzenia operacyjnego i finansowego stymulujący wpływ przejawia się także w ułatwianiu zawierania partnerstw publiczno-prywatnych.

35. Podkreśla ponadto, że pobudzający wpływ finansowania wspólnotowego oddziałuje na strategiczne kierunki innych działań w zakresie inwestycji publicznych prowadzonych w terenie. Przyczynia się to do znacznego podniesienia potencjału organów administracji publicznej i podmiotów prywatnych w zakresie programowania i zarządzania oraz stanowi istotny element procesu integracji wspólnotowej i jej dostrzegalności wśród obywateli.

36. Komitet opowiada się za oceną wartości dodanej Unii Europejskiej uwzględniającą różne szczeble sprawowania rządów: europejski, krajowy, regionalny i lokalny.

37. Przyjmuje do wiadomości, że wartość dodana europejskiej interwencji finansowej może być rezultatem działań, które nie mają koniecznie priorytetowego charakteru lub znaczenia na szczeblu krajowym lub poniżej niego, jak dzieje się to na przykład w wypadku współpracy transgranicznej.

38. Uważa, że wartość dodana jest ściśle związana ze stosowaniem zasady dodatkowości, zgodnie z którą interwencja wspólnotowa nie może być pretekstem do porzucania danego typu działań na poziomie szczebla krajowego. Przykładem jest tu polityka spójności.

39. Zachęca wreszcie do uwzględnienia ogólnego znaczenia stymulującego interwencji ze strony budżetu wspólnotowego, która pomagając najbardziej opóźnionym krajom i regionom w dogonieniu pozostałych i w modernizacji przynosi korzyści całemu europejskiemu systemowi społeczno-gospodarczemu.

KOMITET REGIONÓW

Budżet odzwierciedlający wartości europejskie, odpowiadający na najważniejsze wyzwania i zapewniający spójność terytorialną

40. Uznaje, że Europa będzie musiała stawić czoła istotnym wyzwaniom, takim jak spójność i konkurencyjność wraz z innowacyjnością, poprawa jakości i poziomu zasobów ludzkich i zatrudnienia, zmiany klimatyczne, modernizacja naszego modelu energetycznego, brak równowagi demograficznej i napór migracyjny, bezpieczeństwo w świecie i na kontynencie europejskim.

41. Podkreśla jednakże, że zadaniem Unii nie może być tylko reagowanie na nowe wyzwania, lecz że musi ona nadal dążyć do celu, jakim jest integracja.

42. Uznaje zatem za bardzo istotne, by Unia w dalszym ciągu dążyła do zakończenia prac nad rynkiem wewnętrznym, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, sprawiedliwości

i integracji, lepiej wykorzystując bogactwo terytorialne Europy i jej zróżnicowanie kulturalne.

43. Wzywa, by w upowszechnianiu swych wartości i osiągnięciu swych celów politycznych Unia pracowała nad pogłębieniem demokracji w życiu politycznym, działając na rzecz rozwoju samorządności lokalnej i regionalnej oraz społeczeństwa obywatelskiego.

44. Zauważa, że nowe wyzwania — ujęte całościowo — wymagają opanowania zjawiska globalizacji oraz zapewnienia spójności terytorialnej wewnątrz Unii Europejskiej i na jej obrzeżach.

45. Podkreśla, że europejskie władze lokalne i regionalne, niezależnie od różnic społeczno-gospodarczych, będą również musiały stawić czoła podobnym wyzwaniom, z uwzględnieniem formy, w jakiej pojawiają się one w poszczególnych regionach.

46. Uznaje, że w tym procesie, który powinien być inspirowany systemem sprawowania rządów na wielu szczeblach, również samorządy lokalne i regionalne mogą znaleźć dla siebie miejsce, by wykorzystać drzemiący w nich potencjał.

47. Uważa, że przyszły budżet wspólnotowy powinien pozwolić:

- a) by najsłabiej rozwinięte regiony europejskie oraz specyficzne jednostki terytorialne trwale dotknięte niekorzystnymi warunkami geograficznymi mogły skonsolidować swe działania w ramach konwergencji, zwłaszcza podnosząc swą konkurencyjność, dzięki czemu zapewniony zostanie bardziej wyrównany rozwój gospodarczy, społeczny i terytorialny całej Unii Europejskiej;
- b) by w wypadku, gdy określone regiony przestają otrzymywać wsparcie, zapewniono im jednak odpowiednie i sprawiedliwe rozwiązania przejściowe, tak by nie narazić na szwank pozytywnych wyników osiągniętych przy pomocy europejskiej polityki spójności; trzeba przy tym zapewnić w całej UE równe traktowanie krajów i regionów, których to dotyczy, niezależnie od tego, w którym państwie członkowskim są położone;
- c) by nadal w sposób ukierunkowany wspierać te regiony, które już dziś znacząco przyczyniają się do konkurencyjności UE w zglobalizowanym świecie, w rozwoju ich potencjału, zwłaszcza w dziedzinie innowacji;
- d) by nadać priorytet europejskiej polityce zrównoważonego rozwoju regionalnego i trwałej konkurencyjności regionalnej, w której uczestniczą wszystkie regiony; dzięki takiej polityce samorządy lokalne i regionalne Europy będą mogły znaleźć kierunki strategiczne i odpowiednie środki finansowe dla przeprowadzenia innowacyjnych inwestycji, niezbędnych, by ułatwić dostosowanie ich społeczności do gospodarczych, społecznych i technologicznych przemian strukturalnych oraz by wykorzystać ich szczególne warunki i potencjał w kontekście globalnym; dotyczy to zwłaszcza MŚP stanowiących podstawę gospodarki europejskiej;

- e) by wdrożono solidarną politykę celem zagwarantowania równych szans dla wszystkich obywateli w dostępie do infrastruktury i usług edukacyjnych oraz kwalifikacji zawodowych, a także celem zapewnienia wszystkim utalentowanym osobom możliwości wykorzystania najbardziej zaawansowanych metod badawczych; niezbędne jest, by władze lokalne i regionalne, krajowe i europejskie mogły zjednoczyć wysiłki, by ułatwić spotkanie w terenie między środowiskiem akademickim, naukowym i biznesowym, a także by pobudzać je do łączenia się w sieć na szczeblu europejskim i globalnym;
- f) by swobodny przepływ leżący u podstaw integracji europejskiej uzyskał nową dynamikę dzięki intensyfikacji inwestycji w transeuropejskie sieci transportu; w ramach polityki powinno się propagować zrównoważoną mobilność, modalne systemy transportowe, a także transeuropejską sieć kolejową z dobrymi połączeniami, co może obniżyć emisje dwutlenku węgla oraz ograniczyć czas i koszty związane z przewozem pasażerów i towarów; należy także wspierać rozwój zrównoważonego transportu miejskiego;
- g) by wszystkie regiony europejskie były jednakowo wyposażone celem stawienia czoła zmianom klimatu i posiadały środki dla zapobiegania ich przyczynom i przystosowania się do ich skutków; dotyczy to szczególnie ludności i podmiotów gospodarczych najbardziej tymi zmianami dotkniętych; konieczne jest inwestowanie w modele rozwoju zrównoważonego, uwzględniające w znacznym stopniu zarówno potencjał, jak i ograniczenia lokalne;
- h) by Unia Europejska posiadała wspólnotową politykę energetyczną opartą na solidarności między państwami członkowskimi, na bezpieczeństwie dostaw oraz na systemach produkcji, transportu i zużycia energii zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju, która ponadto respektuje swobodę wyboru państw członkowskich między różnymi źródłami energii; szczebel lokalny i regionalny dysponują najlepszymi możliwościami zapewnienia innowacyjności oraz dogłębnej zmiany zachowań konsumentów;
- i) by zarządzanie przepływami migracyjnymi odbywało się na szczeblu europejskim, z wykorzystaniem najlepszych rozwiązań sprawdzonych na szczeblu lokalnym i regionalnym; niezbędne jest, by ci, którzy w terenie mają na co dzień do czynienia z problemami niecierpiącymi zwłoki mogli liczyć na europejską solidarność i współpracę;
- j) by uznana została centralna rola władz lokalnych i regionalnych we wdrażaniu środków, które mają na celu dostosowanie się do skutków przemian demograficznych;
- k) by Europa mogła liczyć na nowoczesne, konkurencyjne i różnorodne rolnictwo, zgodne z zasadami rozwoju zrównoważonego, gwarantujące bezpieczeństwo i preferowanie europejskiej żywności oraz utrzymujące swoją pozycję w handlu międzynarodowym, z uwzględnieniem preferencji wspólnotowej; należy udzielić mu odpowiedniego wsparcia, by stało się narzędziem umożliwiającym podnoszenie jakości życia i zachowanie jej dla przyszłych pokoleń oraz przyczyniającym się do walki z ociepleniem klimatu, ochrony środowiska, różnorodności biologicznej i jakości krajobrazu;
- l) by Europa mogła nadal prowadzić politykę sąsiedztwa i wspólne projekty z bardziej odległymi partnerami; w istocie, w zakresie stosunków zewnętrznych Unia powinna coraz

lepiej wykorzystywać współpracę transgraniczną i zdecentralizowaną prowadzoną przez władze regionalne i lokalne; należy położyć nacisk na współpracę transgraniczną, zważywszy na jej znaczenie jako środka umacniania pokoju, określania i ustalania wspólnych celów i wartości oraz wspierania spójności terytorialnej.

KOMITET REGIONÓW

Budżet adekwatny do sytuacji, skuteczny, wydajny i przejrzysty

48. Uważa, że dzięki traktatowi lizbońskiemu Unia Europejska dysponuje potencjalnie mechanizmem decyzyjnym pozwalającym skuteczniej określać strukturę budżetu.

49. Potwierdza, że wieloletnie stabilne ramy budżetowe, znacznie przekraczające okres 5 lat, są istotnym warunkiem dla zapewnienia skuteczności działań Unii Europejskiej oraz umożliwienia poszczególnym podmiotom planowania długoterminowych inwestycji i realizacji projektów rozwoju terytorialnego.

50. Proponuje w związku z tym przedłużenie okresu programowania wieloletnich ram finansowych do 10 lat, bez natychmiastowego rozdzielania wszystkich środków na poszczególne sektory. By zapewnić zgodność z terminami wyborów europejskich, krokiem naprzód mogłoby być podzielenie tego okresu na dwie części: przydzielono by całkowicie środki na pierwszych pięć lat, a następnie przeprowadzono by przegląd śródkresowy celem przydzielenia środków zachowanych w rezerwie, np. 25 %, na nowe wydatki, tak aby podjąć nowe inicjatywy lub wzmocnić działania, które najbardziej tego potrzebują.

51. Uważa bowiem, że elastyczność stwarza interesujące możliwości dla maksymalnego wykorzystania wydatków wspólnotowych i okazuje się użyteczna, gdy trzeba przystosować się do ewentualnych zmian sytuacji, ale że może też prowadzić — jeśli nie jest odpowiednio nadzorowana — do zjawiska Europy wielu prędkości.

52. Uważa, że mechanizmy ścisłego określania celów, jak te, które zastosowano w wypadku polityki spójności na lata 2007–2013, mogą ułatwić przekładanie głównych celów politycznych na poszczególne linie budżetowe.

53. Wzywa, by przyszły budżet wspólnotowy zawierał pewną część przeznaczoną na wspieranie działań eksperymentalnych, odrębną od środków przeznaczonych na wspieranie działań o charakterze ogólnym.

54. Opowiada się za jaśniejszym określeniem mechanizmów kontroli i bardziej bezpośrednim i skutecznym stosowaniem kar, jeśli takie okażą się konieczne.

55. Przypomina o konieczności konkretnego wprowadzenia w życie zasady partnerstwa, zarówno na etapie opracowywania, jak i w fazie wdrażania budżetu wspólnotowego.

56. Przypomina, że Komisja Europejska zaproponowała i opracowała inicjatywę trójstronnych umów i konwencji dotyczących konkretnych celów. Ponawia swą propozycję dokonania przeglądu tych instrumentów, oraz — w świetle doświadczeń nabytych w fazie pilotażowej konwencji trójstronnych zainicjowanej przez Komisję — proponuje wprowadzenie w życie europejskich paktów terytorialnych.

57. Zwraca uwagę na fakt, że prawdziwe partnerstwo nie może funkcjonować bez zaangażowania finansowego każdej ze stron umowy. Proponuje, by rozważania nad finansowaniem europejskich paktów terytorialnych dotyczyły możliwości osiągnięcia synergii i wartości dodanej pomiędzy — z jednej strony — istniejącymi na poziomie europejskim liniami budżetowymi w odnośnych dziedzinach i funduszami strukturalnymi a — z drugiej strony — dostępnymi liniami budżetowymi na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym; wszystko to bez ustanawiania dodatkowych instrumentów finansowych wspólnotowej polityki regionalnej i bez domagania się dodatkowych środków finansowych na ten cel.

58. Uważa, że budżet europejski mógłby osiągnąć większą przejrzystość dzięki wzmocnieniu partnerstwa w terenie i intensywniejszym wysiłkom w zakresie komunikacji na szczeblu lokalnym, regionalnym i europejskim.

KOMITET REGIONÓW

Nowy system finansowania budżetu wspólnotowego

59. Podziela wizję, zgodnie z którą Europa powinna ponownie określić ramy swych działań politycznych i środków finansowych przyjmując odpowiednio odległy horyzont, tzn. dziesięciolecie 2020–2030.

60. Zauważa, że uzgodniony pułap środków własnych wynosi obecnie 1,24 % unijnego dochodu narodowego brutto.

61. Stwierdza, że budżet europejski:

- a) odnotował wyraźną tendencję spadkową w trakcie całego poprzedniego i obecnego okresu programowania;
- b) obniży się, na zakończenie okresu programowania 2007–2013, do poziomu poniżej 1 % dochodu narodowego brutto Unii.

62. Wyraża żal, że rozdział między rzeczywistymi środkami dostępnymi w budżecie a uzgodnionym pułapem środków własnych nadal się powiększa.

63. Zwraca uwagę na fakt, że kalkulacje na zasadzie „sprawiedliwego obciążenia netto” stopniowo uwięziły państwa

członkowskie w logice zbyt oddalonej od ideału europejskiego i interesu obywateli.

64. Odrzuca posuwanie tej logiki do przesady; czyni to w imieniu przedstawicieli samorządów lokalnych i regionalnych, które są główną siłą napędową produkcji bogactw na szczeblu krajowym i które — w wielu wypadkach — są także podmiotami instytucjonalnymi bezpośrednio zaangażowanymi w określanie systemów podatkowych na szczeblu krajowym.

65. Uważa, że niezbędny stał się skok jakościowy w systemie finansowania budżetu wspólnotowego, tak aby poszczególne zainteresowane instytucje osiągnęły wspólną pogłębioną wizję tego samego budżetu.

66. Uważa, iż nowy system finansowania budżetu wspólnotowego powinien opierać się na zasobach własnych gwarantujących zasady jawności, równości, sprawiedliwości, stabilności, przejrzystości, jasności, dokładności oraz prostoty.

67. Wzywa instytucje wyposażone w kompetencje budżetowe do opracowania i wdrożenia nowej formuły finansowania, która byłaby w najwyższym możliwym stopniu pozbawiona zwolnień i zmierzałaby do osiągnięcia celów związanych ze wspieraniem modelu społeczno-gospodarczego.

68. Zapowiada, że zamierza nadal aktywnie uczestniczyć w europejskiej refleksji i debacie nad reformą budżetu, szczególnie w związku z wnioskiem Komisji Europejskiej dotyczącym jego przeglądu.

69. Uważa, że reformie budżetu wspólnotowego i źródeł jego finansowania powinna towarzyszyć intensywna i przejrzysta polityka komunikacji skierowana, ogólnie, do opinii publicznej oraz do najbardziej zainteresowanych podmiotów instytucjonalnych i społeczno-gospodarczych. Dzięki temu obywatele byłoby lepiej poinformowani o tym, jak wykorzystywane są ich pieniądze, co zbliżyłoby ich do instytucji odpowiedzialnych za zarządzanie programami i projektami wspólnotowymi. Komitet gotów jest podjąć wraz z innymi instytucjami, w duchu demokratycznym, wysiłki w tym kierunku.

Bruksela, 9 kwietnia 2008 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Luc VAN DEN BRANDE